

N:o 76.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till kungörelse om ändrad lydelse af § 8 i lagen angående köttbesigtning och slagthus den 22 december 1897; gifven Stockholms slott den 6 mars 1899.

Under återopande af bifogade utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed inhemta Riksdagens yttrande öfver närlagda förslag till kungörelse om ändrad lydelse af § 8 i lagen angående köttbesigtning och slagthus den 22 december 1897.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under hans Maj:ts,
Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Nils Claëson.

Förslag till kungörelse om ändrad lydelse af § 8 i lagen angående köttbesigtning och slagthus den 22 december 1897.

Häri genom förordnas, att § 8 i lagen angående köttbesigtning och slagthus den 22 december 1897 skall hafva följande ändrade lydelse:

Mom. 1. För köttbesigtning, anställd på grund af § 1, så ock för begagnande af offentligt slagthus, hvarom i § 2 sägs, eger staden uppbära afgifter enligt taxa, som, sedan Konungens befallningshafvande, efter hörande af helsovårdsnämnd eller den särskilda myndighet, hvarunder slagthusets förvaltning är ställd, dertill uppgjort förslag, af Konungen fastställes för minst ett år i sänder. I denna taxa må afgifterna ej sättas högre, än som kan anses erforderligt till betäckande af stadens kostnader för köttets besigtning och stämpling samt, der fråga är om begagnande af offentligt slagthus, som nyss är nämndt, till betäckande jemväl af kostnaden för slagthusets förvaltning och underhåll jemte skälig ränta å anläggningskapitalet.

Mom. 2. Der jemlikt ordningsstadgan för rikets städer eller derpå grundad bestämmelse särskild marknadsplats för kreaturshandeln blifvit inrättad i sammanhang med offentligt slagthus, hvarom i § 2 sägs, må i enahanda ordning och efter liknande grunder som i fråga om slagthusets begagnande bestämmas afgifter till staden för nyttjande af marknadsplatsen och vid densamma uppförda stallar äfvensom för kreaturens utfodring, skötsel och vägning.

Utdrag af protokoll öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1899.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
WIKBLAD,
friherre RAPPE,
ANERSTEDT,
VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,
CLAËSON,
DYRSSEN.

Efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet, yttrade chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Claëson i underdånighet:

»Genom nådig proposition den 14 februari 1896 (n:o 28) beslöt Kongl. Maj:t inhemta Riksdagens yttrande öfver ett propositionen bilagdt förslag till förordning angående köttbesigtning- och slagttvång m. m. Enligt detta förslag skulle obligatorisk besigtning af kött utaf vanliga slagtdjur kunna införas såväl i städer som i kommuner å landet äfvensom i sådana å landet befintliga samhällen, såsom köpingar, hamnplatser och fiskelägen, i hvilka helsovårdsstadgans föreskrifter rörande stad förklarats skola i tillämpliga delar gälla. Slagttvång, innefattande förbud att slagta sådana djur annorstädes inom visst område än i offentligt slagtt-

hus, skulle få stadgas endast i städer och dermed i afseende å helsovård likställda samhällen samt måste vara förenadt med obligatorisk köttbesigtning. Införande af såväl det ena som det andra tvånget gjordes emellertid beroende på samhällena själfva och kunde ej ske mot deras uttalade önskan. För köttbesigtning äfvensom för begagnande af offentligt slagthus skulle enligt § 8 i den föreslagna förordningen vederbörande samhälle ega uppbära afgifter enligt taxa, faststæld af Kongl. Maj:t för minst ett år i sänder. I denna taxa skulle afgifterna ej få sättas högre, än som kunde anses erforderligt till betäckande af samhällets kostnader för köttets besigtning och stämpling samt, der fråga vore om begagnande af offentligt slagthus, till betäckande jemväl af kostnaden för slagthusets förvaltning och underhåll jemte ränta å anläggningskapitalet. Nämnda paragraf innehöll vidare, att der jemlikt ordningsstadgan för rikets städer eller derpå grundad bestämmelse särskild marknadsplats för kreaturshandeln blifvit inrättad i sammanhang med offentligt slagthus, afgifter till samhället för nyttjande af marknadsplatsen och vid densamma uppförda stallar äfvensom för kreaturens utfodring, skötsel och vägning skulle kunna bestämmas i enahanda ordning och efter liknande grunder som i fråga om slagthusets begagnande. Riksdagen fann sig emellertid ej kunna godkänna berörda förslag till förordning. Sedan samma förslag vid 1897 års riksdag återupptagits af enskilde motionärer, antog Riksdagen för sin del en lag i ämnet, hvarefter Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut, den 22 december 1897 utfärdade lag angående köttbesigtning och slagthus.

Enligt denna lag har rätten till införande af såväl köttbesigtningssom slagttvång inskränkts till städerna, som ensamma få vidkännas kostnaderna för besigtningen utan rätt att derfor uppbära någon afgift. För begagnande af offentligt slagthus eger deremot vederbörande stad uppbära afgifter enligt taxa, som, sedan Konungens befallningshafvande, efter hörande af helsovårdsnämnd eller den särskilda myndighet, hvarunder slagthusets förvaltning är stæld, dertill uppgjort förslag, af Konungen fastställes för minst ett år i sänder. I denna taxa få afgifterna ej sättas högre, än som kan anses erforderligt för betäckande af stadens kostnader för slagthusets förvaltning och underhåll jemte tre procent ränta å anläggningskapitalet.

Erfarenheten under den tid, som förflutit efter slagthuslagens utfärdande, har emellertid visat, att man hittills icke i någon af våra städer fått infördt vare sig köttbesigtningss- eller slagttvång. Framställningar om inrättande af offentliga slagthus hafva visserligen behandlats af stadsfullmäktige såväl i Göteborg som i Malmö och helt nyligen äfven i Stock-

holm, men på alla tre ställena hafva stadsfullmäktige ansett uppförandet för stadens räkning af ett sådant offentligt slagthus, som afses i lagen af den 22 december 1897, icke böra med lagens nuvarande lydelse komma till stånd. Stadsfullmäktige i Göteborg hafva likväl förklaradt, att om lagen ändras derhän, att staden berättigas uppbära en mot stadens verkliga kostnader svarande afgift för såväl köttbesigtning som begagnande af stadens slagthus samt dessutom bestämmelser i lagen intagas om verksam kontroll öfver slagteriyrkets utöfvande i stadens omnejd, stadsfullmäktige hade för afsigt låta, så snart lämpligen ske kunde, i staden uppföra ett större, tidsenligt kommunalt slagthus, afsedt äfven för slagttill export. Ett liknande förklarande har lemnats af stadsfullmäktige i Malmö.

Fråga har nu blifvit väckt om ändring af slagthuslagen i syfte att undanrödja det hufvudsakliga hindret för inrättande af offentliga slagthus särskildt i de städer, som äro af betydelse för vår köttexport; och anhåller jag att här få redogöra för några på Kongl. Maj:ts pröfning beroende framställningar i detta ämne.

Sedan hushållningssällskapens ombud vid deras i november månad 1897 hållna sammanträde tillsatt en komité med uppdrag att utreda hvilket belopp, som kunde anses erforderligt för vidtagande af nödiga förberedande åtgärder till den svenska köttexportens befrämjande, och med stöd af denna utredning å ombudens vägnar ingå till Kongl. Maj:t med underdånig begäran, det Kongl. Maj:t hos Riksdagen måtte göra framställning om det erforderliga beloppets beviljande, inlemnade bemålde komiterade till Kongl. Maj:t en den 21 mars 1898 dagtecknad skrift, hvari anfördes, bland annat, att, för att betrygga landets afsättning af kött, det enligt komiterades åsigt vore nödvändigt, att tidsenligt inrättadt slagthus, utrustadt med allt, som kräfdes för att på vinstgifvande sätt tillgodogöra sig såväl affallet vid slagten som allt till export mindre tjenligt kött, uppfördes ej endast i Göteborg utan äfven i södra Sverige, helst i Malmö. På grund af slagthuslagens förbud för den stad, som beslöte inom sitt område tillämpa lagen, att uppbära kontrollavgift för kött, som till staden infördes eller der slagtades, vore utsigten att i Göteborg och Malmö få till stånd offentliga slagthus mycket liten; men anledning funnes att antaga, att åtgärder från landtmännens sida möjligen komme att i Skåne vidtagas för att få till stånd en större slagthusanläggning, som bättre än i Malmö såväl redan befintligt som ifrågasatt provisoriskt exportslagteri skulle motsvara fordringarna på ett tidsenligt slagthus, i hvilket en köttindustriell verksamhet med fördel skulle kunna bedrifvas. Utsigten för att få detta sistnämnda förslag förverkligadt skulle dock betydligt ljusna, om för här omnämnda, i mycket hög grad önskvärda anläggning kunde påräknas

ett större statsunderstöd. På grund deraf anhöllo komiterade, det Kongl. Maj:t tacktes till Riksdagen ingå med framställning, att Riksdagen måtte ställa ett belopp af 500,000 kronor till Kongl. Maj:ts förfogande, att, på sätt Kongl. Maj:t funne lämpligt, användas till understöd åt sådana slagthusanläggningar, som kunde antagas blifva till gagn ej endast för export af kött utan äfven för ett riktigt tillgodogörande af såväl affallet vid slagten som allt till export mindre tjenligt kött. I en annan underdånig skrifvelse, daterad den 31 oktober 1898, anförde komiterade, i anslutning till nyss berörda framställning, att bland dem som i städernas slag- och köttbesigtningstvång såge en fara för landtbruket, den åsigten gjorde sig gällande, att slagthus, fullt tillräckliga för köttexportens behof, lätt och med jemförelsevis ringa uppoffring kunde, när så visade sig nödvändigt, uppföras i landets exporthamnar och att dessa endast för slag till export afsedda slagthus, om tillfälle bereddes att i dem drifva köttindustriell verksamhet, borde kunna blifva jemförelsevis vinstgifvande affärsföretag, för hvilka allt ekonomiskt understöd, i hvilken form det än vore, skulle vara obehöfligt. Från Danmark föreläge emellertid en annan erfarenhet härutinnan, i det att danska regeringen och riksdagen till ett flertal exportslagterier för upprätthållande af deras verksamhet ansett erforderligt att lemna understöd till vexlande belopp och att andra danska exportslagterier, hvilka icke kommit i åtnjutande af sådant understöd, endast med svårighet kunnat bedriva sin verksamhet, intill dess med den stad, i hvilkens omedelbara närhet slaghuset varit förlagdt, öfverenskommelse kunnat träffas om slaghusets användande såsom kommunens offentliga slagthus. Sist berörda fördel syntes de exportslagterier, som anlades i vårt land, icke under närvarande förhållanden kunna påräkna. Genom den utaf Kongl. Maj:t den 22 december 1897 utfärdade lag angående köttbesigtning och slagthus hade väl för rikets städer blifvit möjligt att genom slagthusanläggningar få slagten och omsättningen af kött på ett tidsenligt sätt ordnad inom vederbörande kommuners områden, men, då detta oaktadt ingen enda stad dragit fördel af denna sin rättighet, syntes detta tillfyllest visa, att de för begagnande af denna rättighet uppställda vilkoren vore af den beskaffenhet, att gällande slagthuslag aldrig kunde komma att uppfylla det med densamma närmast afsedda ändamålet och sålunda icke heller i sin nuvarande form åt enskilda slagthusföretag skänka det stöd, som låge i att städerna med dylika möjligen befintliga eller ifrågasatta företag skulle träffa öfverenskommelse om slagthusens användande såsom offentliga slagthus. Om de svenska slaghusen sålunda allt framgent skulle tänkas uppförda endast för slag till export och köttindustriell verksamhet utan utsigt att samtidigt såsom

i andra länder blifva använda såsom kommunernas offentliga slagthus, måste hvarje sådant slagthusföretag i en eller annan form kunna påräkna ett ekonomiskt stöd. Lemnades ej sådant, komme det svenska landtbruket säkerligen att allt fortfarande sakna slagthus. Våra i detta hänseende så gynnsamt utrustade grannländer skulle då vinna ett betydande försteg, och då vi en gång tvingades att med dem på allvar upptaga konkurrensen på utlandets köttmarknader, skulle vi der mötas af svårigheten att nödgas i efterhand arbeta in varor, för hvilka våra konkurrenter redan lyckats att i det främmande landet skapa sig ett godt namn. Det penningbelopp, hvilket komiterade i sin underdåniga framställning af den 21 mars 1898 angifvit såsom behöfligt för att under närvarande förhållanden på verkligt sätt bereda möjlighet till åstadkommandet af export af kött, ansåge komiterade fortfarande, så länge ingen hjälp i någon som helst form från städernas sida kunde påräknas, vara för ändamålet erforderligt. Den summa, danska regeringen år 1898 disponerat till köttexportens befrämjande och hvaraf större delen utlemnats såsom understöd utan återbetalningsskyldighet till redan i gång varande slagthus, uppginge till 200,000 kronor. I vårt land, der möjligen uppstående slagthus måste arbeta under väsentligt svårare förhållanden och der vidtagandet äfven af andra åtgärder för köttexportens befrämjande måste anses i hög grad önskvärdt, kräfdes ett i samma mån större belopp för att få förhållandena så ordnade, att den svenska ladugårdsskötseln icke såsom hittills uteslutande skulle vara hänvisad till mejerihandteringen såsom sin enda inkomstkälla. Såsom en annan dylik från många synpunkter sedt önskvärd åtgärd, i det närmaste lika nödvändig som anläggandet af slagthus och till hvars förverkligande medel helt och hållet sagnades, ville komiterade framhålla anställandet af en särskild person med uppdrag att i utlandet tillvarataga den svenska kött- och kreaturshandels intressen. I Danmark finnes alltsedan hösten 1889 anställd en dylik tjänsteman, hvilken, medan den hufvudsakliga afsettningen egde rum på England, derstädes hade sin bostad, men som, sedan England stängt sina hamnar för import af levande kreatur, förflyttats till Tyskland. Enligt de för denne tjänsteman gällande instruktioner ålåge det honom att lemna vederbörande myndigheter i hemlandet utförliga meddelanden om allt, som rörde export och handelsförhållandena på de områden, han i det främmande landet representerade, och att egna sin uppmärksamhet åt såväl afveln och uppfödningen som utfodringen och gödningen af nötkreatur, får och svin. Med sin kännedom om förhållandena både på konsumtionsorten och i hemlandet hade denne tjänsteman varit vederbörande danska myndigheter till ovärderlig nytta genom att lemna dem för exporten af ifrågakvarande landtmannaprodukter viktiga

upplysningar, och äfven de danska köttproducenterna och slagthusanläggningarna hade vid flerfaldiga tillfällen fått från honom mottaga värdefulla råd och anvisningar, hvilka eljest säkerligen i de flesta fall icke utan stora svårigheter skulle kunnat erhållas. På grund af hvad komiterade anfört hemstälde de, att Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen göra framställning antingen om förändring af nu gällande slagthuslag i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts inför 1897 års Riksdag framlagda förslag, eller ock, i händelse denna förändring icke kunde åvägbringas, att Riksdagen måtte ställa ett belopp af 500,000 kronor till Kongl. Maj:ts förfogande att, på sätt Kongl. Maj:t funne lämpligt, användas dels till understöd åt sådana tidsenliga slagthusanläggningar, som kunde antagas blifva till gagn icke endast för export af kött utan äfven för ett riktigt tillgodogörande af såväl affället vid slagten som allt till export mindre tjenligt kött, dels ock till vidtagandet af andra åtgärder, som Kongl. Maj:t kunde anse erforderliga för befrämjande af exporten af såväl kött som produkter af köttindustriell verksamhet.

Öfver de sålunda gjorda framställningarna behagade Kongl. Maj:t infordra underdånigt utlåtande af landtbruksstyrelsen, till hvilken myndighet genom nådig remiss jemväl öfverlemnades en af Malmöhus läns hushållningssällskap till Kongl. Maj:t den 15 december 1898 aflåten skrifvelse, deri sällskapet dels uttalat sin lifliga tillslutning till den af hushållningssällskapens ombuds komiterade i deras förberörda skrifvelse af den 31 oktober samma år gjorda framställning, dels ock i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t, äfven under förutsättning att de utaf komiterade föreslagna ändringar i slagthuslagen blefve genomförda, hos innevarande riksdag måtte göra framställning, att erforderligt belopp blefve stäldt till Kongl. Maj:ts förfogande för befrämjande af den för vårt land så betydelsefulla, hittills enligt sällskapets åsigt så godt som helt och hållet försummade köttindustriella verksamheten. I anledning häraf afgaf landtbruksstyrelsen två underdåniga utlåtanden. I det ena, dagtecknad den 30 december 1898, innan styrelsen fått mottaga remissakten rörande Malmöhus läns hushållningssällskaps framställning, anfördes följande.

I likhet med komiterade och i öfverensstämmelse med de åsikter, landtbruksstyrelsen redan förut i underdånigt utlåtande den 23 februari 1898, angående sökta understöd för anordnande af exportslagthus, uttalat, ansåge landtbruksstyrelsen, dels att, så länge för köttbesigtning, anstald på grund af § 1 i lagen angående köttbesigtning och slagthus den 22 december 1897, icke någon afgift erlades, utan städerna enligt samma lag vore berättigade att uppbära afgifter endast för begagnande af slaghusen, hvilka afgifter, som skulle utgå efter faststald taxa, ej finge sättas högre än som

kunde anses erforderligt för betäckande af stadens kostnader för slagthusets förvaltning och underhåll jemte tre procent ränta å anläggningskapitalet, utsigt icke förefunnes, att städerna skulle finnas villiga att uppföra slagthus, dels ock att, för att export af slagtadt kött skulle kunna härifrån i större omfattning komma till stånd, tidsenliga slagthus måste i exporthamnarne finnas, företrädesvis i Göteborg och Malmö, och att dessa slagthus borde vara så anordnade, att slagten kunde försiggå under veterinärkontroll och affallet dervid på det mest ekonomiska sätt tillvaratagas. På sätt landtbruksstyrelsen i dess nyssberörda underdåniga utlåtande jemväl anført, borde också vidtagandet af åtgärder från statens sida för ett definitivt ordnande af denna angelägenhet bero derpå, huruvida städerna Malmö och Göteborg komme att uppföra dylika slagthus. Alla åtgärder, som derforinnan vidtoges för ordnandet af exporten af slagtadt kött, kunde alltså enligt landtbruksstyrelsens åsigt lämpligen vara endast af provisorisk art, en uppfattning, som syntes hafva delats af Kongl. Maj:t, då Kongl. Maj:t i enlighet med hvad landtbruksstyrelsen uti förberörda underdåniga utlåtande hemställt, genom nådigt bref den 11 mars 1898 tilldelat Malmöhus läns hushållningssällskap såsom bidrag till uppförandet af ett provisoriskt exportslagthus i Malmö ett belopp af 40,000 kronor, under vilkor bland annat att exportslagthuset funnes vara till alla delar fullbordadt och för slag för allmänheten upplåtet senast före den 1 oktober 1898, uti hvilken tid Kongl. Maj:t på framställning af nämnda hushållningssällskap genom nådigt bref den 27 maj 1898 beviljat förlängning till den 1 oktober 1899. Om det å ena sidan måste anses för vårt land angeläget, att sådana slagthus, som afsåges i omförmälda lag, verkligen komme till stånd, samt å andra sidan tillkomsten af dylika slagthus skulle göra särskilda exportslagthus fullständigt öfverflödiga, syntes, innan några åtgärder af mera omfattande beskaffenhet för åstadkommande af exportslagthus från statens sida vidtoges, gällande slagthuslag böra ändras, så att möjlighet funnes att antaga, att slagthus blefve med tillämpning af lagens bestämmelser uppförda. Då, på sätt i det föregående framhållits, anledningen dertill, att städerna icke funnit det för sig fördelaktigt att uppföra slagthus, borde sökas i den omständigheten, att enligt § 8 i gällande slagthuslag ingen afgift skulle erläggas för köttbesigtning utan endast för begagnande af slagthuset, syntes, för att slagthus i öfverensstämmelse med lagens syfte skulle komma till stånd, endast erfordras, att sistberörda bestämmelse ändrades till den lydelse, som sagda § hade uti den af Kongl. Maj:t till Riksdagen den 14 februari 1896 aflåtna nådig⁴⁵ proposition med förslag till förordning angående köttbesigtningsoch slagttvång m. m.

Om landbruksstyrelsen sålunda under nuvarande förhållanden icke kunde förorda, att, på sätt komiterade föreslagit, ett större belopp begärdes af Riksdagen för att användas till understöd åt slagthusanläggningar, ville styrelsen likväl framhålla att, om det skulle visa sig, att någon förändring i slagthuslagen, på sätt styrelsen föreslagit, icke komme till stånd, åtgärder i det af komiterade angifna syfte borde vidtagas. För sådana åtgärder skulle emellertid kostnaderna gifvetvis komma att uppgå till ganska betydliga belopp.

Hvad slutligen beträffade de andra åtgärder för köttexportens befrämjande, till hvilka de medel, som enligt komiterades förslag borde af Riksdagen för ifrågavarande ändamål utverkas, äfven skulle få användas och hvaribland komiterade endast framhållit anställandet i utlandet af en agent, som skulle hafva att derstädes tillvarataga den svenska kött- och kreaturshandelns intressen, så, enär någon export i större skala af lefvande kreatur eller slagtdadt kött icke för närvarande egde rum eller anledning funnes att antaga, att genom anställandet af en dylik person under närvarande förhållanden en sådan export skulle väsentligen främjas, ansåge landbruksstyrelsen, att komiterades förslag i denna del ej borde föranleda någon åtgärd.

Med anledning af remissen af Malmöhus läns hushållningssällskaps omförmälda skrifvelse afgaf landbruksstyrelsen den 16 nästlidne januari särskildt underdånigt utlåtande af följande innehåll.

Hvad först anginge detta hushållningssällskaps uttalande af sin tillslutning till hushållningssällskapens ombuds komiterades underdåniga framställning till Kongl. Maj:t af den 31 oktober 1898, åberopade landbruksstyrelsen hvad styrelsen öfver sistberörda framställning uti sitt omförmälda utlåtande den 30 december 1898 anförde. Beträffande åter hushållningssällskapets i öfrigt gjorda hemställan, syntes denna i viss mån stå i strid emot eller utgöra en inskränkning i sällskapets uttalande om dess tillslutning till merbemälde komiterades framställning af den 31 oktober 1898, enär komiterade ansett en förändring i slagthuslagen på sätt de föreslagit göra hvarje vidare åtgärd från statens sida för nu ifrågavarande angelägenhet öfverflödig, hvaremot hushållningssällskapets hemställan tydligen grundade sig på den åsigten att, äfven om en dylik ändring i slagthuslagen komme till stånd, ett belopp, hvars storlek sällskapet likväl icke uppgifvit, skulle behöfvas för befrämjande inom vårt land af den köttindustriella verksamheten. Huru sällskapet tänkt sig det ifrågasatta beloppet skola användas, hvem som skulle komma i åtnjutande af detsamma, om det skulle utlemnas såsom understöd eller i form af lån, derom lemnade förevarande framställning icke någon upplysning. För sin del ansåge landbruksstyrelsen, att den köttindustriella verksamheten, det vill säga till-

verkning af konserver af kött, olika korfslag, sylta m. m., hvarigenom förnämligast allt affall vid slagtt kunde på det sorgfälligaste tillvaratagas, skulle i sin mån bidraga till höjande af boskapsskötselns afkastning inom vårt land. Då emellertid sådan tillverkning i större skala ovilkorligen förutsatte tillvaron af större slagthus, från hvilka jemn tillgång på erforderlig kontrollerad råvara kunde vara att påräkna, men några dylika slagthus inom vårt land ännu icke kommit till stånd, samt för öfrigt alldeles icke vore utredt eller visadt att, om sådana slagthus inrättades, något understöd för åstadkommande af en dylik tillverkning skulle erfordras, funne landtbruksstyrelsen någon som helst åtgärd från statens sida i förevarande syfte för närvarande och intill dess det visat sig, att sådan åtgärd af omständigheterna påkallades, icke böra vidtagas. På grund häraf hemställde landtbruksstyrelsen i underdånighet, att Malmöhus läns hushållningssällskaps framställning, i hvad den afsåge särskilda åtgärders vidtagande för befrämjande af köttindustriell verksamhet, icke måtte till någon Kongl. Maj:ts åtgärd föranleda.

Slutligen har Östergötlands läns hushållningssällskap i underdånig skrifvelse den 28 januari innevarande år, med anslutning till förenämnda komiterades i skrifvelsen af den 31 oktober 1898 uttalade åsigt, gjort framställning af samma innehåll som nämnda komiterades i deras berörda skrifvelse.

Af förhandlingarna vid 1897 års riksdag i fråga om antagande af en lag angående köttbesigtning och slagthus framgår, att Riksdagens beslut i ämnet väsentligen bestämdes af omtanke för den på en ökad boskapsskötsel allt mer grundade jordbruksnäringen, hvars intressen hotades genom hvarjehanda i främmande länder uppresta hinder mot införsel dit af lefvande kreatur från Sverige. Man ansåg sig därför böra vidtaga åtgärder för att kunna i stället för lefvande djur exportera slagtdt kött. Härför behöfdes emellertid inrättande af särskilda slagthus i förening med köttbesigtning, som man antog skulle komma att af åtminstone en eller annan för köttexporten vigtig stad anordnas utan annan ersättning åt staden än de afgifter, som erfordrades för betäckande af kostnaderna för slagthusets förvaltning och underhåll jemte tre procent ränta å anläggningsskapitalet. Då det emellertid nu visat sig, att ingenstädes i vårt land i lagen afsedd köttbesigtning eller offentligt slagthus kommit till stånd eller är att förvänta med lagens nuvarande lydelse, men behovet af sådana anordningar fortfarande kvarstår och särskildt befunnits känbart för vår modernäring, torde det vara skäl att man, på sätt landtbruksstyrelsen nu hemställt, söker åvägabringa sådan ändring i slagthuslagen, att der förefintliga hinder för

de nämnda anordningarnas genomförande undanröddjas. Sådant torde kunna ske genom en omredigering af § 8 i nämnda lag ungefärligen på det sätt landbruksstyrelsen föreslagit. Då anläggandet af ett tidsenligt offentligt slagthus kräfver högst betydande kostnader,* kan det icke vara annat än rättvist och billigt att genom afgifter för slaghusets begagnande beredes ej blott ersättning för slaghusets förvaltning och underhåll utan äfven skälig ränta å anläggningskapitalet. Att dervid i lagen bestämmes något fixt maximum å den ränta, som får beräknas, synes ej lämpligt, då räntefoten ofta vexlar, utan torde det böra i hvarje fall få bero på Kongl. Maj:ts pröfning att vid fastställande af taxa å afgifter för slaghusets begagnande bedöma hvilken ränta som kan anses skälig. Någon fara för att öfverdrifvet höga afgifter skulle komma att fordras för slaghusets begagnande torde för öfrigt så mycket mindre förefinnas, som det ju, då ingen är skyldig att anlita slaghuset, ligger i vederbörande stads intresse att afgifterna sättas så lågt, att slaghuset verkligen kommer till användning i beräknad omfattning. Vidare synes det vara i sin ordning att måttliga afgifter stadgas för besigtning och stämpling af uppslagtadt kött, såsom i Kongl. Maj:ts omförmälda proposition år 1896 föreslogs. Dessa afgifter skulle visserligen komma att i första hand erläggas af den, som anmäler köttet till besigtning, hvilket väl i regeln torde blifva köttförsäljaren, men denne kan ju sedermera, om han får köttet försedt med en rekommenderande stämpel, begära för sin vara så högt pris, att kostnaden för köttets besigtning och stämpling varder betäckt. Något nämnvärdt fördyrande af köttet lär ej derigenom komma att uppstå. Härförutom torde det vara skäl att i slagthuslagen införas bestämmelser liknande dem, som i berörda proposition föreslogos beträffande afgifter för nyttjande af särskild i sammanhang med offentligt slagthus inrättad marknadsplats för kreaturshandeln samt dervid uppförda stallar äfvensom för kreaturens utfodring, skötsel och vägning. För att ett offentligt slagthus skall kunna medföra allt det gagn, som dermed afses, och för att särskildt i större städer besvärliga transporter af kreatur till slaghuset må kunna så mycket som möjligt inskränkas, torde det nemligen blifva behöfligt att hafva i detsamma omedelbara närhet anordnad marknadsplats för handel med kreatur. Varder en sådan marknadsplats inrättad, synes det ock billigt att åt det samhälle, som för densamma och dertill hörande lokaler m. m. måste vidkännas ofta rätt dryga kostnader, beredes någon ersättning genom afgifter, bestämda i enahanda ordning och efter liknande grunder som i fråga om slaghusets begagnande.

I enlighet med de åsikter jag nu uttalat har jag låtit inom ecklesiastikdepartementet uppgöra förslag till kungörelse om ändrad lydelse af § 8 i lagen angående köttbesigtning och slagthus den 22 december 1897.»

Efter att hafva uppläst nämnda författningsförslag, hvilket finnes detta protokoll bilagdt, hemställde föredragande departementschefen, att Kongl. Maj:t tacktes genom nådig proposition inhemta Riksdagens yttrande öfver berörda förslag.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten, på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, i nåder bifalla med förordnande att proposition i ämnet af den lydelse bilagan — till detta protokoll utvisarskulle till Riksdagen aflätas.

Ex protocollo:

J. Salander.
